

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102249

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Станіслав Володимирович

2. Bondarenko Stanislav Volodymyrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.03.01

Назва наукової спеціальності: Нормальна анатомія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-04-2021

Спеціальність за освітою: 7.12010001 лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Донецький національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010698

Місцезнаходження: вул. Привокзальна, буд. 27, м. Лиман, Краматорський р-н., Донецька обл., 84404, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.03

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010698

Місцезнаходження: вул. Привокзальна, буд. 27, м. Лиман, Краматорський р-н., Донецька обл., 84404, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.41.35

Тема дисертації:

1. Краніотопографічні особливості пазушно-лікворних взаємовідношень головного мозку людей зрілого віку
2. Craniotopographic features of sinus-cerebrospinal fluid relationships of the brain at adult human

Реферат:

1. У дисертації приведені теоретичні обґрунтування та нові дані краніотопографії та морфометрії пазушно-лікворних утворень головного мозку у людей зрілого віку у залежності від індивідуальної анатомічної мінливості форми та розмірів голови. Краніотопографія основних венозних утворень твердої оболони головного мозку, які відносяться до склепіння, змінюється в залежності від індивідуального типу будови голови. Встановлено різну форму та локалізацію проекції колектору в стріловій площині, що має практичний сенс при здійсненні проколів та хірургічних доступів до бічного шлуночка та його відділів. Описано два типи будови та розгалуження венозних приток, які впадають у верхню стрілову пазуху (ВСП): магістральний – з незначною кількістю судин на всьому протязі; розсипний тип – з великою кількістю приток з кожної сторони (12 та більше). В залежності від цього, визначені безсудинні ділянки вздовж всієї довжини ВСП, їх локалізація необхідна при виконанні «безпечних» проколів та введення катетера у порожнину тіла або рогів бічних шлуночків. Поряд з цим, встановлені варіанти будови просвітів ВСП у людей з урахуванням крайніх форм

будови голови. Так, у доліхоцефалів частіше зустрічаються вузькі та звужені типи будови просвіту з незначним розширенням в задній третині. У мезоцефалів відмічаються проміжні типи будови внутрішнього просвіту з невеликими розширеннями на всьому протязі колектору. Згідно нашим даним, найбільш важливу краніометричну та краніотопографічну характеристику має стік пазух, який має різноманітну форму. Найбільш часто зустрічається хрестоподібна (симетрична), рідше – з право- чи лівосторонньою асиметрією та сіткоподібна (багатоканальна). Стік пазух має свою проекцію на потиличну кістку, який розташовується між краніологічними точками і (ініон) та оп (опістокраніон). Крім того, вивчені особливості будови основних відділів лікворо-шлуночкової системи головного мозку у людей зрілого віку. Найважливішим утворенням даної системи є бічні шлуночки, які розташовані всередині мозкових півкуль, які мають передні, нижні та задні роги. Виходячи з потреб нейрохірургічної практики нами додатково вивчені краніотопографічні особливості цих утворень з урахуванням індивідуальних відмінностей будови голови та порожнини черепа.

2. It is established that the craniotopography of the main venous formations of dura mater, which belong to the vault, vary depending on the individual type of head structure. We have established a different shape and location of the projection of the collector in the sagittal plane, which makes practical sense when performing punctures and surgical access to the lateral ventricle and its parts. The maximum projection of the superior sagittal sinus is the distance between the craniological point gl (glabella) to the point op (opistocranium). It was found that the longitudinal size of the superior sagittal sinus in adults is in the range from 12.8 to 27.5 cm, with the largest parameter in dolichocephalic from 14.5 to 27.5 cm, the average – in mesencephalic from 13.4 to 22.0 cm and minimal in brachycephalic from 12.8 to 20.8 cm. There are two types of structure and division of venous tributaries, which flow into the superior sagittal sinus: trunk type – with a small number of vessels throughout and loose type – with a large number of tributaries on each side (12 or more). Depending on the above, defined avascular areas along the entire length of the superior sagittal sinus. Their localization is necessary when performing "safe" punctures and guiding the catheter into the body cavity or the horns of the lateral ventricles. Along with this, the variants of the structure of the superior sagittal sinus lumen in humans has been established, taking into account the terminal forms of the head structure. Thus, dolichocephalic has narrowed types of lumen structure with a slight expansion in the posterior third. In mesencephalic, there are intermediate types of the structure of the internal lumen with small extensions throughout the reservoir. In parallel, the features of craniotopography of venous inflows in three main parts of superior sagittal sinus, and more precisely: their number, the presence of branches, angles of incidence in the lumen of the collector, variability and density of anastomotic networks of meningeal superficial veins of the brain. According to our data, the most severe craniometric and craniotopographic characteristics are confluence of the sinuses, which has a variety of shapes. The most common is cross-shaped (symmetrical), less often – with right or left asymmetry and mesh-shaped (multichannel). The confluence of the sinuses has its projection on the occipital bone, which is located between the craniological points i (inion) and op (opistocranium). Along with this, the peculiarities of the structure of the main parts of the cerebrospinal fluid system of the brain in adults are studied. The most important formations of this system are the lateral ventricles, which are located inside the cerebral hemispheres, which have anterior, lower and posterior horns. Based on the needs of neurosurgical practice, we have additionally studied the craniotopographic features of these formations, taking into account individual differences in the structure of the head and cranial cavity. All data obtained are confirmed by statistical analysis. In conducting the above research and in order to improve existing cranio- and morphometric methods, we have developed, manufactured and tested new devices, which are confirmed by Ukrainian patents for utility models, and the features of their design are reflected in the relevant publications.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Юрій Миколайович

2. Vovk Yurii Mykolaiovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черно Валерій Степанович

2. Chernov Valerii S.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Олександр Іванович

2. Kovalchuk Oleksandr Ivanovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сорокіна Ірина Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сорокіна Ірина Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.